

Här kan regeringens kärnkraftsdröm bli sann

Regeringen vill att Sverige ska bli rikare och samtidigt rädda klimatet – genom att bygga ny kärnkraft.

Men på ett möte i kommunen där ett företag från Göteborg har kärnkraftsplaner, ställer sig en kvinna upp i protest.

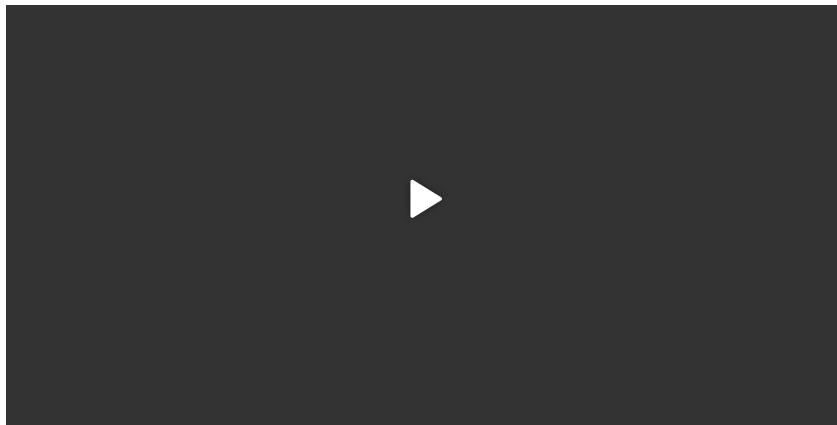
– Ni talar inte sanning, säger hon.

[f Dela](#)[X Dela](#)[Kopiera länk](#)

Solen silar sig mellan de gula höstlöven i glesbygden runt Valdemarsvik. Orterna heter saker som Gullebo och Snällebo och husen är röda med vita knutar. Ibland dyker det upp en oproportionerligt stor kyrka.

På 70-talet ägde Vattenfall en fastighet på gränsen mellan Småland och Östergötland. Tanken var att platsen skulle användas till placering av ett nytt, statligt kärnkraftverk. Men i takt med att synen på kärnkraftens roll i Sverige förändrades föll planerna i glömska.

Fram tills nu.

Exakt var kärnkraftverket kan byggas i framtiden är inte bestämt. Men visionen är någonstans på en 1 300 hektar stor fastighet vid Valdemarsviken.

Ruttet i elsystemet

– Något är ruttet i elsystemet.

Energiminister Ebba Busch (KD) står längst fram i det lilla, spartanska pressrummet på regeringskansliet. Dagen till ära har man ställt fram ordentliga skrivbord till journalisterna, en signal om att det ministern ska säga definitivt är värt att anteckna.

*Ebba Busch håller en dragning tillsammans med kärnkraftsamordnaren Carl Berglöf Bild:
Jakob Åkersten Brodén/TT*

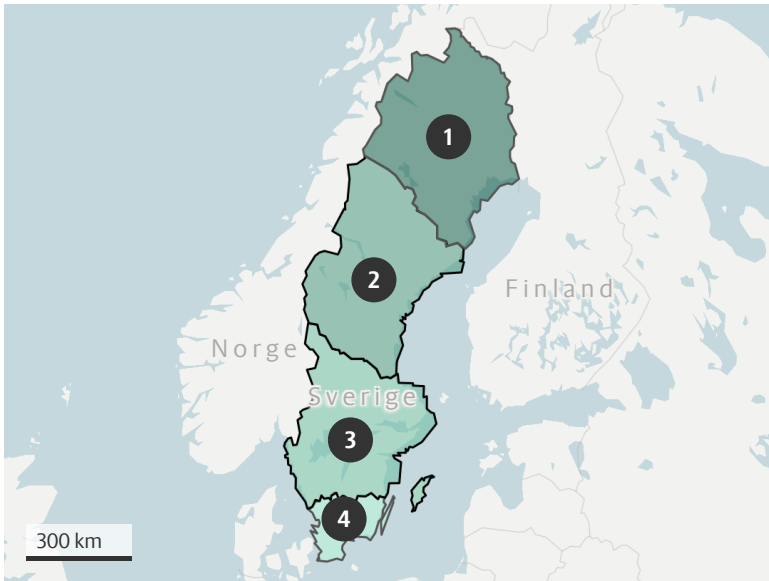
Busch visar upp grafer över hur mycket el Sverige producerar kontra hur mycket vi använder. Bilden är dystert. På drygt 10 år har produktionen ökat med drygt 12 000 megawatt. Men vi använder inte elen.

Södra Sverige kallas på elspråk för elområde 4 (E4), och där är elsystemet så oberäkneligt att industrier inte vågar etablera sig och satsa. Det finns noll ansökningar om att få ansluta sig till stamnätet i E4, enligt statsrådet.

Något måste göras.

Sveriges elområden

Sverige är uppdelat i fyra elområden. Västra Götaland tillhör elområde 3 (SE3).

© OpenStreetMap contributors

Karta: GP • Källa: © Internaut AB

Regeringens lösning på problemet är densamma som de gick till val på: kärnkraft. Sverige måste bygga kärnkraftverk på olika platser i södra Sverige så att effekten och trycket i elnätet blir mer stabilt och möjligt att styra och planera utefter efterfrågan.

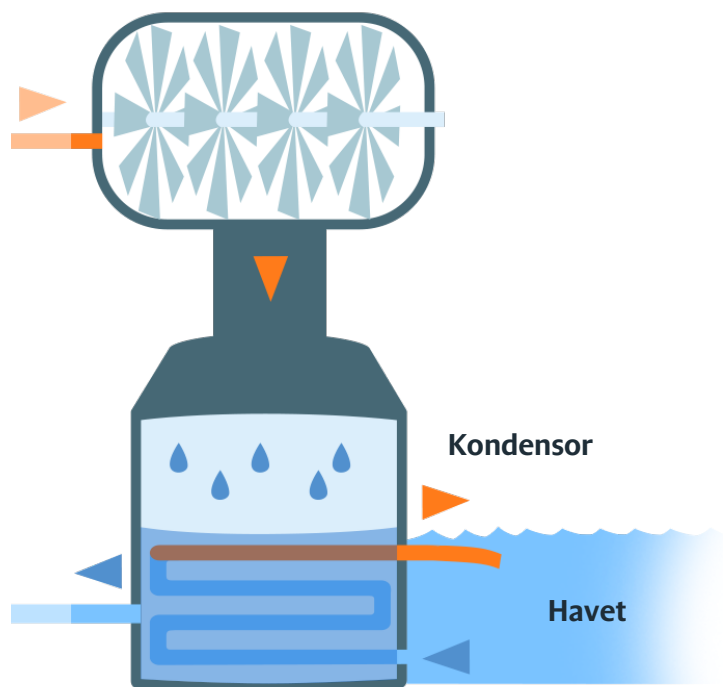
Inget spadtag den här mandatperioden

På en privat brygga som vaktas av en grind står tre medarbetare på Göteborgsföretaget Kärnfull next och fastighetsägaren Gustaf Carp. Det är den sistnämndes brygga. De blickar ut över Valdermarsvikens glitter i vattnet medan skogen tornar upp sig på sidorna.

Någonstans här vill de bygga ett kärnkraftverk. Eller närmare bestämt fyra till sex små, modulära reaktorer, även kallade SMR. Det är den senaste tekniken i branschen.

Fyra till sex SMR skulle ge ungefär samma energiförsörjning till Valdermarsvik med omnejd som ett storskaligt kärnkraftverk. Fördelen med SMR är att det är billigare och lättare att bygga.

Det **andra vattenkretsloppet**, som kyler ner ångan, kommer direkt från **havet**. I många andra kärnkraftverk används kyltorn, vilka är de torn som många av oss tänker på när vi tänker på ett kärnkraftverk.

[Tillbaka](#)

4/4

[Startsida](#)

Flera olika ministrar har tidigare sagt att det första spadtaget för ny kärnkraft ska tas under nuvarande mandatperiod. Men den dörren stänger Christian Sjölander, vd och grundare på Kärnfull next helt.

– Men någonstans runt 2028 kanske vi är framme med en spade. Men då handlar det mer om ett förberedande arbete, bygga ut vägar och förbereda platsen, säger han.

Kärnfull next är vare sig byggare eller mångmiljardärer. Deras affärsidé är i stället att slå samman finansiärer, byggbolag och teknikleverantörer och driva en process för hur kärnkraftverk kan projekteras och byggas i Sverige. Att äga det och sen driva, det får företag med den sortens kompetens göra.

– Men vi ser till att förbereda allt som behövs fram tills att kärnkraftverket tas i

drift. Vi har kontakt med markägare och kommunen. Ser till att genomföra förarbetet, söka alla tillstånd och knyta samman alltihop tills vi har ett färdigt kärnkraftverk på plats, säger Christian Sjölander.

Gänget från Kärnfull next. John Eliasson, Balder Hagert och vd:n Christian Sjölander Bild: Nils Petter Nilsson

Själva byggnationen ska senare bekostas med de statliga lån som regeringen aviserat. Kärnfull next tänker sig att projektet i Valdemarsvik kommer att kosta 100 miljarder kronor. Då måste en eller flera ägare pytsa in 25 miljarder i eget kapital till regeringens lån.

– Vi diskuterar huvudsakligen med parter som förväntar sig långsiktig stabil avkastning på sitt kapital. Det kan vara till exempel pensionsfonder och infrastrukturfonder. Flera olika ägare som äger kärnkraftverket tillsammans, säger Sjölander.

Regeringens kärnkraftslån

Regeringen har låtit utredaren Mats Dillén ta fram en modell för hur staten kan ...

”En jäkla bra produkt!”

Just nu pågår en förstudie för att kartlägga berggrunden på fastigheten. Ska den duga till att bygga kärnkraftverk på kan det inte finnas några seismiska förflyttningar, en plats för kärnkraft måste tåla till och med potentiella jordbävningar.

De stora pengarna som finns att tjäna på det här kommer först någon gång i slutet på 20-talet, när man ansökt om att få ta del av regeringens statliga finansiering. Förstudien och alla förberedelser inför att man börjar bygga, kan lika gärna bli en ren förlustaffär.

Kärnfull Next har redan nu fått finansiärer som hjälper till med att bekosta förberedelserna men de är tydliga med att pengarna kan brinna inne.

– Det här är ju en jäkla bra produkt. Den tar inte så mycket yta, den producerar jättemycket, jättelänge. Vi lämnar inte så mycket avfall efter oss, säger Christian Sjölander.

”Man borde lägga fokus på kärnkraftens alla fördelar. Nu är det bara som en svart låda som ingen förstår och därför känns det farligt”, säger Christian Sjölander. Bild: Nils Petter Nilsson

”Ni talar inte sanning!”

Det är måndagskväll och ett hundratal besökare har samlats i den lilla biografen

i Folkets hus i centrala Valdemarsvik.

Kärnfull Next ska hålla en informationsträff med föreläsning och möjlighet för allmänheten att ställa frågor.

Boende i Valdemarsvik har samlats för att lyssna på en dragning om kärnkraftsplanerna.

Bild: Nils Petter Nilsson

Företaget bjuder på två olika sorters chips och två olika sorters Loka. De förklarar med hjälp av en power point och en röd laserpekare sina planer för att göra Valdemarsvik till en kärnkraftskommun.

De lyfter fram att tekniken både är ny men samtidigt mycket säker. Och trycker på att projektet kan innebära en enorm investering i kommunen, 100 miljarder kronor, pengar som till exempel kan användas till att bygga ut vägar och andra infrastruktursatsningar.

Christian Sjölander, VD Kärnfull next och Balder Hagert svarar på frågor. Bild: Nils Petter Nilsson

De första frågorna efteråt är lite trevande. Men plötsligt ställer sig en kvinna upp och förklarar med darrande röst på engelska att hon är jättearg.

– Ni talar inte sanning och ni talar inte om riskerna! Det här handlar bara om att ni ska få tjäna pengar, säger hon och får smattrande applåder från de andra i publiken.

Laura Roschewitz flyttade till Valdemarsvik för tre år sedan tillsammans med sin man. De båda var på informationsträffen i Folkets hus. Bild: Nils Petter Nilsson

Kommunen: Ungdomarna producerar för dåligt

Men alla var inte kritiska på informationsträffen i Folkets hus. Per Hanö, Sverigedemokrat och kommunalråd, hade bara en fråga till talarna:

– När kan ni börja bygga?

Hans parti styr kommunen tillsammans med Moderaterna, Kristdemokraterna och det lokala partiet Landsbygdspartiet Oberoende.

Under kvällen i Folkets hus har Per Hanö suttit långt fram och lyssnat på dragningen. Bland annat fick han höra att projektet skulle innebära 1 500 arbetstillfällen i kommunen under de fem år som det tar att bygga kärnkraftverket. Och sen 500 arbetstillfällen i 80 år, tills kärnkraftverket slutligen läggs ner. Det tycker Per Hanö låter alldeles strålande.

Kommunalrådet Per Hanö tycker att kärnkraftverket skulle öppna upp möjligheter för kommunen. Bild: Nils Petter Nilsson

– Vi i Valdemarsviks kommun har ju inga stora arbetsgivare egentligen. Vad

finns det för möjlighet att få hit en arbetsplats med över hundra arbetstillfällen?
Det finns inte, säger han och fortsätter:

– Vi har också en åldersstruktur i kommunen som gör att många tyvärr går bort och få föds, det är ett gemensamt problem för hela Sverige.

– Ungdomarna producerar för dåligt, säger han och skrattar.

En av alla beslutsprocesser som Kärnfull next måste ta sig förbi för att de ska kunna börja bygga är ett godkännande från kommunen, som har veto.

– För min del blir det ett ja. Vi gick till val på att utreda möjligheterna för att bygga ny kärnkraft och vi gick framåt i valet, säger Per Hanö.

Det är gott om fina utsiktsplatser i Valdemarsvik. Bild: Nils Petter Nilsson

När Gustaf Carp köpte den 1 300 hektar stora fastigheten vid Valdemarsviken där kärnkraftverket planeras var det främst för jakt och jordbruk.

– Jag slog ihop flera gårdar för att göra ett mer storskaligt jordbruk. Just nu har jag 300 köttdjur här borta, säger han och pekar med tummen över axeln i sitt gårdshus.

Han blev kontaktad av Kärnfull next och nappade direkt på ett samarbete. Enligt honom blir attraktionskraften för hans fastighet större om kommunen får mer resurser. Han kan tänka sig att både sälja delar av fastigheten eller hyra ut om kärnkraftsprojektet blir av.

– Eller så kan man ha olika typer av samarbeten. Det finns ju enormt mycket möjligheter om det finns stabil el här i närheten. Storskalig odling, med stora växthus till exempel, säger Carp och påpekar att elförsörjningen just nu hindrar honom från att expandera.

Gustaf Carp äger fastigheten i Valdermarsvik och har inlett ett samarbete med Kärnfull next för att se om det går att bygga kärnkraft på hans mark. Han ser bara möjligheter med projektet. Bild: Nils Petter Nilsson

Samtidigt förstår han att det finns andra kommuninvånare som är kritiska till kärnkraftsprojektet.

– Jag känner väl också att det inte är jättekul att få ett kärnkraftverk precis här, säger Carp och pekar ut genom fönstret.

– Men någonstans ska det ju vara och det måste vara i södra Sverige. Då är det ju bra med marken här som är en glesbygd.

Läs mer

Om man har stabil
och billig el och även spillvärme

ADS 1 / 1
Annons: (0.05)

”Hade inte planerat att bli så arg”

Laura Roschewitz pekar mot en åker vid sitt röda lilla hus. På andra sidan bakom några kullar ligger Valdemarsviken.

– Fågelvägen är det ungefär sex kilometer från oss, säger hon.

Det var Laura Roschewitz som ställde sig upp och läxade upp Kärnfull next efter deras dragning i Folkets hus föregående kväll. Hon och hennes man är ursprungligen från Hamburg, Tyskland. Men köpte sig ett sommarboende i Valdemarsvik för ett par år sen. De trivdes så bra att det blev permanent.

– Jag hade inte planerat att bli så arg på dem. Men det hela var ju bara som en reklamkväll. Jag är själv egenföretagare, så jag kan se att de gjorde ett bra jobb. Det är kommunen som har misslyckats.

Laura Roschewitz står på sin tomt och pekar mot området där de eventuella kärnkraftverket planeras. Bild: Nils Petter Nilsson

Hon håller med om att Valdemarsviks kommun skulle må bra av att få in lite kapital. Men att lösningen är ett nytt kärnkraftverk, håller hon inte alls med om.

– Kommunen borde sätta sig ner och ta fram flera olika lösningar, inte bara en enda. Vindkraftpark skulle kunna vara en lösning. Kärnkraftverk skulle kunna vara en. Eller att utveckla turismen.

– Jag kan säga direkt att om det blir ett kärnkraftverk här, så kommer vi tappa en jättestor andel av den tyska turismen. Tyskar är väldigt mycket emot kärnkraft. Du kan inte komma med skärgården eller kajakutflykter och så ska de kajaka förbi ett kärnkraftverk.

Laura Roschewitz flyttade till Valdemarsvik för tre år sedan. Hon är orolig för vad ett kärnkraftverk skulle innebära för orten. Bild: Nils Petter Nilsson

Utöver oron inför miljökonsekvenser är Laura Roschewitz tveksam till att kärnkraftverket skulle innebära stora skatteintäkter till kommunen. Hon tror att arbetskraften kommer komma från andra kommuner eller länder och att Valdemarsvik inte kommer få "en enda krona".

Hon och hennes man vill inte bo nära ett kärnkraftverk.

– Blir det verklighet kommer vi att flytta.

Flera av de boende i kommunen som var på informationsträffen i Folkets hus, oroar sig för att olika naturvärden ska gå förlorade om kärnkraftverket uppförs. Bild: Nils Petter Nilsson

Lobbar mot politiker

Christian Sjölander, vd på Kärnfull next blickar ut över Valdemarsviken och säger att han förstår att det är ovant för många svenskar att tänka på nybyggnation av kärnkraft.

– Så har det väl varit i alla tider? Man är orolig för det nya. På stenåldern var det säkert någon som försökte bygga öppningen till grottan på andra hållet och då protesterade säkert alla och sa ”nej nej nej, vi har alltid byggt grottöppningen här borta”, säger han och får sina kollegor att dra på munnen.

Han är högst delaktig i att utforma politiken som ska möjliggöra hans företags planer. Kärnfull next är nämligen remissinstans för utredningen som ska ta fram finansieringsmodellen för ny kärnkraft i Sverige. Sjölander, som i flera år arbetat med att sälja el från kärnkraft, var också expert när regeringen tog fram sin energipolitiska proposition.

Christian Sjölander förstår att många svenskar är oroliga för kärnkraft, men menar att människor varit oroliga för nya saker i alla tider. Bild: Nils Petter Nilsson

En viktig lag som regeringen ändrade för snart ett år sen handlar om var nya kärnkraftverk får byggas i Sverige. Tidigare var det bara tillåtet att bygga kärnkraft vid redan befintliga kärnkraftverksplatser. Men nu får man bygga över hela Sverige, efter noggrann prövning från olika myndigheter. Även här var Christian Sjölander involverad.

Var det rent av er idé till regeringen att ta bort den lagen?

– Nej, det var inte vår idé. Vi kom in som en kommersiell aktör och sa att ”hade inte den här begränsningen funnits så hade vi kunnat börja med det här”, säger Sjölander.

Nu är förbudslagen i varje fall historia.

Christian Sjölander och hans kollegor säger att de under flera år träffat politiker i syfte att informera dem om vilka lagförändringar som behöver göras för att de ska kunna bygga kärnkraftverk. Men att det skulle röra sig om lobbying tycker de inte.

– Nej, lobbying är väl mer att någon är betald av någon annan för att göra något. Det här gör ju vi i eget syfte och mer på en informativ nivå snarare än

övertygande nivå, säger Sjölander.

”Gamla kärnkraftverk är nästan som en konstinstallation. En Picasso-tavla som det bara har gjorts en av. Och sen nästa gång man har byggt ett kärnkraftverk, då är det är en helt annan tavla. Så man har aldrig fått upp den här repetitionseffekten, skalbarheten, inlärningseffekten,” säger Christian Sjölander. Bild: Nils Petter Nilsson

Valet kan omkullkasta allt

För Tidöpartierna är nya kärnkraftverk i Sverige en avgörande fråga. Ny kärnkraft ska rädda både klimatet och skapa tillväxt i Sverige med industrier som vågar satsa och etablera sig.

Här är de dock inte överens med oppositionen.

Socialdemokraterna var emot att ta bort lagen som sa att kärnkraft ska få byggas på andra platser än vid befintliga kärnkraftverk.

Och den här finansieringsmodellen, det förmånliga lånet som staten ska ge till dem som vill bygga kärnkraft i Sverige, har Socialdemokraterna sagt nej till.

Känner ni någon oro kring vad som ska hända med ert projekt om det blir maktskifte 2026?

– Jag tror att regeringen och oppositionen kanske inte är helt överens om detaljerna men man är nog ganska överens om att det behövs ett investeringsramverk. För vi bygger ingenting i Sverige just nu. Man får nog ha respekt för att det är två olika block som försöker vinna ett val. Och man säger väldigt mycket innan ett val och sen efter valet så händer det ofta andra saker, säger Sjölander.

Sverige ska bli revolutionerande

Regeringen och SD har valt kärnkraften som sin inriktning. Trots att den inte kommer att ge resultat för än tidigast någon gång på 2030-talet och trots att kostnaderna för staten beräknas bli mycket stora.

Carl Berglöf är regeringens kärnkraftssamordnare, en för mandatperioden ny tjänst i Regeringskansliet.

Energi- och näringsminister Ebba Busch (KD) och regeringens kärnkraftssamordnare Carl Berglöf på en pressbriefing i Regeringskansliet. Bild: Jakob Åkersten Brodén/TT

Han har träffat gänget från Kärnfull next flera gånger och säger att de har börjat i en annan ände än de andra aktörerna som visat intresse för att bygga kärnkraft i Sverige.

– Deras idé, att utveckla ett projekt som har allt utom det kanske mest

väsentliga, en operatör. Men projektet kan säljas vidare till en operatör eller om projektägaren hyr in en operatör. Den arbetsmetoden har visat sig fungera bra för vindkraften. Så det är intressant.

Carl Berglöf säger att Sverige har möjlighet att bli revolutionerande och lyckas i sitt kärnkraftsbygge, trots att det inte finns några positiva exempel i närtid. Bild: Jakob Åkersten Brodén/TT

Det finns inga andra projekt i Europa i närtid som lyckats med uppdraget att bygga ny kärnkraft utan att kostnaderna skenat iväg och utan att projektet försenats med flera år.

Men Carl Berglöf hoppas att Sverige kan bli revolutionerande. Han säger att det är bra att vi gör den här satsningen nu och inte för 10 år sedan.

– Vi kan bryta den negativa trenden, lära av misstagen och planera bättre. Och dessutom är marknaden mycket mer inställd på kärnkraft i dag.

Andra kärnkraftsprojekt i Europa

Finland: Olkiluoto 3.

Började byggas 2005 och skulle ha blivit klart 2009. Togs i drift 2023 och kostade

sammanlagt 11 miljarder euro. Den ursprungliga beräkningen var att det skulle kosta 3 miljarder euro.

Frankrike: Flamanville 3.

Skulle ha varit klart 2012 men är fortfarande inte i drift. Liksom det finska skulle det ha kostat 3 miljarder euro. Men slutsumman hittills har landat på 13 miljarder.

Storbritannien: Hinkley Point C

Började byggas 2015. Skulle ha varit klart 2025, men har blivit framflyttat flera gånger. Det skulle ha kostat 18 miljarder pund men nu beräknas det kostar 31 till 35 miljarder pund.

Källa: SVT, DI.

Berglöf ser inga problem med att Kärnfull next lobbar hos politiker – tvärtom.

– Det är en förutsättning. Kunskapen finns hos näringslivet, så det är jätteviktigt att vi får deras synpunkter. Ordet lobbying har av någon anledning en negativ klang i Sverige men det är en nödvändig del i det här, liksom för andra verksamheter som ska utvecklas.

Vad kommer kalaset att kosta?

Daniel Gustavsson är avdelningschef för kraftsystem på Svenska kraftnät, den myndighet som driver stamnätet i Sverige.

Är det helt uteslutet att det finns andra lösningar än kärnkraft på effektbristen i södra Sverige?

– Det är absolut inte uteslutet. Sol och vindkraft kan också få upp produktionen, men då krävs det en större anpassning från hela samhället, att alla, både industrier och privatpersoner anpassar sin elförbrukning, säger han.

Och fortsätter:

– Det är inte rätt att säga att kärnkraft är enda lösningen. För vad kommer det här kalaset att kosta egentligen?

Fotograf Nils Petter Nilsson och reporter Alexandra Carlsson Tenitskaja på plats i Valdemarsvik. Bild: Nils Petter Nilsson

LÄS MER: [Busch i Bryssel: Stötta europeiska batterier](#)

LÄS MER: [KD:s fixering vid kärnkraft riskerar att slå sönder ett robust system](#)

LÄS MER: [Mer kärnkraft: Billigare el men dyrt för staten](#)

Alexandra Carlsson Tenitskaja

Följ

Göteborgs-Posten

Grundades 1810 som Göteborgs-Posten.

Chefredaktör och ansvarig utgivare: Christofer Ahlqvist

Adress: Göteborgs-Posten, Polhemsplatsen 5
405 02 Göteborg Sverige

Telefon: [031-62 40 00](tel:031-624000)

Mina Sidor

[Prenumerera](#)
[E-tidning](#)
[Kundservice](#)
[Aktivera konto](#)

Sociala medier

[Facebook](#)
[Instagram](#)
[Twitter](#)

Om GP

[Annonsera företag](#)
[Annonsera privat](#)
[Lediga tjänster](#)
[Regler & Villkor](#)
[Cookieinställningar](#)
[Integritetspolicy](#)
[Om GP](#)

**STAMPEN
MEDIA.**

Göteborgs-Posten ingår i mediakoncernen Stampen Media tillsammans med Alingsås-Kuriren, Alingsås Tidning,

Bohusläningen, Hallands Nyheter, Hallandsposten, Härryda-Posten, Kungsbacka-Posten, Kungälv-Posten, Lerums Tidning, Mark-Posten, Melleruds Nyheter, Mölndals-Posten, Nya Varbergsposten, Partille Tidning, ST-tidningen, Strömstads Tidning, TTELA, Distribution- och logistikföretaget VTD

Build: b4277b3